

ZYGMUNT SOB CZAK

ur. 1929; Radawiec Duży (k. Lublina)

Tytuł fragmentu relacji	Szkoła
Zakres terytorialny i czasowy	Radawiec Duży; dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Radawiec Duży, region, szkoła, Żydzi, wieś, dzieciństwo na wsi

Szkoła

Szkoła była drzewiana. Było tam siedem klas, czy osiem, bo ja do ósmej nie chodziłem. Skończyłem siedem klas szkoły podstawowej. Chodziły ze mną Żydzi, chodziło chyba ze trzech czy czterech Żydów. Nie pamiętam Żydówek. Ja nawet do szkoły nie miałem książek, tylko pożyczane. Nawet tornistra nie miałem, tylko kawałek szmatki okręcony, a niektórzy dzieci miały, a przecież to nie była wielka rzecz zrobić coś z czegoś. Inne dzieci więcej miały, a ja nie. Ja ołówka nie miałem. Jak zgubiłem, jak coś się tam zrobiło, musiałem skombinować, jak coś się tam zrobiło, że ja nie miałem na to grosza. Albo kredki do rysowania – najwyżej od koleżanki sobie pożyczałem. Chodziłem do niej odrabiać lekcje, bo ona miała książki, a ja nie. Nieraz się mówi, że ktoś się uczy, a ktoś nie. Ja byłem w pierwszej klasie najlepszym uczniem, bo ja byłem pojętnym chłopakiem. Pamiętam jak ojciec uczył siostrę, ona była o trzy lata starsza i jak literki składała. Co ona nie wiedziała, to ja odczytywałem. Po tym składaniu, bo w głoś mówiła. Pamiętam, jak to było, bo tam zimą to człowiek siedział całą zimą w mieszkaniu, bo to zimno.

Pamiętam, że do pierwszej komunii to miałem pierwsze ubranko kupione – pamiętam – granatowe, a zdjęcia z komunii nie mam. Wiem, że ze swoimi rówieśnikami nie byłem, tylko rok później – to był egzamin i chyba ja nie zdałem. Powiem szczerze, że do religii to ja byłem ciężki od dziecka. Wydaje mi się, że nie zdałem i dlatego nie byłem razem z nimi, bo to w drugiej klasie, a ja byłem w trzeciej. Miałem granatowe ubranko - macocha mi kupiła. Za czasów okupacji to raz chodziłem do szkoły, a raz nie chodziłem. Jak Niemcy byli w szkole, to szkoła była zamknięta. Przerwać miałem ze dwa lata i po wyzwoleniu znowu zacząłem chodzić do szkoły.

Data i miejsce nagrania	2004-02-03, Lublin
Rozmawiał/a	Monika Pytlarz
Transkrypcja	Marta Kubiszyn
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"